

Nagys. Szabó András ig. urnak
Kossuth-utca

Polgári Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
Égész évre 100 leu, félre 50 leu, negyedévre 25 leu.
Egyes szám ára 2 leu.

Felolós szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

Karácsony,

szeretethek gyönyörű ünnepe, szívünk-
ből köszöntünk. A hétköznapok egy-
hangú szürkesége, a létért folytatott
egyenlőtlen küzdelmeink, isteni és
emberi jogainknak oly sokszor, ciniku-
san való lábbal tiprása után jól esik
ezen a szent ünnepen megpihenünk
és a kétezer éves angyali éveknek fel-
emelő szavait hallanunk: Dicsőség a
magasságban az Istennek, béke és
földön a jóakaratu embereknek.

Csendes éjszaka volt, amikor jám-
bor pásztorszívekben először kelt vissz-
hangra az angyali szózat, mint a mult
és eljövendő századok legnagyobb ese-
ményének örök hirdetője. Dicsőséges
éjszaka, amelyen az emberiség négy-
ezer éves sóvárgó vágyakozása ment
teljesedésbe. Erre a csendes és dicső-
séges éjszakára következett a piros
hajnal s a piros hajnalra az igazság-
nak ragyogó fényes napja, amely fel-
emelte a lesújtottat, emberi méltóságra
emelte az eddig rabszolgaságban siny-
lő elnyomottakat. Az első karácsony
napján elindult a szeretet hódító ut-
jára. Nyomában összeomlottak a bál-
ványok, megalázkodtak a hatalmasok
s a szegény homlokán többé nem a
rabszolgaság rut bélyegét érezte, ha-
nem az Isten csókjának a lehelletét.
A krisztusi szeretet melege nemcsak
egyeseket tett boldoggá, hanem népe-
ket és nemzeteket nevelt nagygyá. A
szereteten alapuló harmonikus élet
szépségei meggazdagították a kultúrát
és a művészetet egyaránt.

És ma hangzik a szeretet evan-
geliuma újból: nyugati és keleti egy-
ház végre egyszerre ünnepli Krisztus
születésének napját. Romániának min-
den felekezeti templomában egyszerre
hangzik fel az angyali ének: Dicsőség
a magasságban Istennek, béke és
földön a jóakaratu embereknek. A sze-
retetre, a megértésre, a jóakaratra
sohasem volt olyan nagy szükség,
mint éppen napjainkban, amikor az
emberiség egy része, mintha sötét átok
nehezednék rája, a szeretetlenség mi-
att a rabszolgaság súlyos járma alatt
nyög, a másik része pedig, mintha nem
is volna lelkében isteni szikra, a kom-
munizmus tévtanaival akarja az em-
beriséget újra vérbe fűrésztelni. Itt
van az ideje tehát, hogy az együtt-
lakó népek között a naptárak egyesí-
tése után a szívek is egyesüljenek, de
ennek alapja csak a karácsony napján
szétáradó krisztusi szeretet lehet, amely
a jogokban és kötelességekben nem
tesz különbséget faj és faj, ember és
ember között.

Legyen a mai karácsony ünnepe
Románia népeinek olyan örömunnepe,
amely egy szebb, egy boldogabb, a
krisztusi szeretet melegétől áthatott
korokhoz hozza örömdet
felfedését.

Boldog karácsonyi ünnepet kívá-
nk lapunk összes t. olvasóinak, bará-
tjainak, munkatársainak. Szeretettel
köszönjük a közreműködésüket és
ajánlásukat ezutánra is kérjük.

A brassói nagygyűlés.

— Megtárgyalták a magyarság sereglőit.
Megválasztották az új elnökséget. —

Lefolyt az általános érdeklődéssel
várt nagy esemény: az erdélyi magyar-
ság f. hó 14. iki brassói nagygyűlése.
Lefolyt rendben, erőt és egységet mu-
tató impozáns komolysággal, annélkül,
hogy történt volna valami zavar, va-
lami szakadás, amelytől aggódva tar-
tottak a magyarság érdekeit, jövőjét
féltők s amelyre — nem egy jelből ki-
vehetőleg — előlegezett kárörvende-
zéssel számítottak az irántunk rossz-
indulatúak.

A magyarságnak és a megválasztott
új vezetőségnek a gyűlés után most
már kettős a teendője, ami tulajdonké-
pen egységes célt szolgál. A vezetőség
a ráruházott bizalom alapján indítson
minél intenzívebb s az égető kérdések
összeségét teljesen felölelő aktív mun-
kát, a magyarság pedig támogassa egy-
ségesen, (minden kicsinyes melléktekin-
tet nélkül) egyhangú lelkesedéssel meg-
választott új vezéréit.

A nagygyűlés vasárnap, 14. é. n. d.
e. 11 órától d. u. 1/2 óráig folyt le a
Vigadó dísztermében. A tagozatok ki-
küldöttjeinek igazolása megtörténtén,
Ugron István nyitotta meg a nagygyű-
lést s megnyitó beszédében indítvá-
nyozta, hogy ő felségének, Ferdinánd
királynak hódoló távirat küldessék, amit
a gyűlés nagy lelkesedéssel elfogadott.
Ezután megemlékezett a párt nagynevű
elnökének, Jósika Samu bárónak el-
hunytáról. Az emlékbeszédet a gyűlés
felállva hallgatta végig. Megemlékezett
a magyarság többi halottairól, a párt
céljairól s megnyitva a közgyűlést, ki-
jelentette, hogy fontos kérdésekben ma-
gát érdekeltnek tekinti, ezért a gyűlés
további vezetését Thury Kálmán dr.
alelnöknek adta át.

A tárgysorozat első pontja volt
Makkai Sándor dr. ref. püspökhelyet-
tes javaslata az iskolakérdésről, melyet
széles áttekintést adó, mélyreható elő-
adásban indokolt. Veterany Viktor dr.
a nyelvhasználat kérdésében felmerült
sérelemről, Sándor József a magyar-
ság általános sérelmeiről, Török Bá-
lint dr. a telepés kisgazdákat a kisaj-
tításnál ért sérelmek orvoslásáról, Ba-
logh Géza a közgazdasági sérelmekről,
Sebesi János dr. a közigazgatás reform-
járól, Perédi György a kivándorlás is-
mét akuttá vált veszedelmének gyógyi-
tásáról, Barabás Béla dr. a magyar
zsidóságra vonatkozólag terjesztettek
elő, szépen megindokolt beszédek ki-
sérletében, határozati javaslatokat, me-
lyeket mind egyhangulag, néhány fel-
szólalás után, elfogadott a közgyűlés.
Elfogadták a szervezeti szabályzat mó-
dosítását is. Ugyiszintén elfogadta a
nagygyűlés, egyhangulag, vita nélkül,
az elnökség jelentését, melyet előzőleg
az intéző bizottság megvizsgált és el-
fogadott.

Végül a választások voltak napi-
renden. Mint ismeretes, az egyik elnök-
jelölt: Bernády György néhány nappal

előtt közzétette, hogy az egység ér-
dekében nem óhajtja hívei mellette
való további állásfoglalását. Így szava-
zásra nem is került sor. A kijelölt bi-
zottság egyhangulag Ugron Istvánt je-
lölte elnöké, mit a közgyűlés lelkesedé-
ssel fogadva, őt közfelkiáltással meg-
választotta. A többi tisztséget is köz-
felkiáltással töltötték be. Alelnökök let-
tek: gróf Bethlen György, Grandpierre
Emil dr., Jakabffy Elemér dr. és Sán-
dor József. Az elnöki tanács tagjai:
Bernády György dr., Ferenczy Géza dr.,
Gibányi Imre, Gyárfás Elemér dr.,
Hajdu István dr., Roth Hugó, Teleky
Artur gróf és Thury Kálmán dr. Vá-
lasztottak egy 50 tagú intéző bizottsá-
got, valamint pézartárnokot és ellen-
őröket is.

A legnagyobb rendben lefolyt, im-
pozáns nagygyűlés d. u. 1/2 óra tájban
végződött, mikor a figyelemtől kifáradt
közönség ebédelni ment.

Az egész erdélyi magyarság most
már nagy várakozással és reménység-
gel tekint a megújított vezetőség köz-
érdekű tevékenysége elé. A kétezeréve-
sül meglevő nehézségek és akadályok
leszámításával: a vezetőségen mulik,
hogy e várakozásunkban meg ne csa-
latkozzunk!

Új rend a nyugdíjak felvételénél.

Az udvarhelyi pénzügyigazgató-
sághoz a pénzügyminisztériumtól egy
rendelet érkezett, amely 1925. évi
január 1-től módosítja az állami nyug-
díjak felvételét és különféle igazolá-
nyok felmutatását követeli:

1. Minden állami nyugdíjas köteles
a városi, illetve községi előjáróság
által kiállított bizonyítvánnyal igazolni,
hogy nem áll semmiféle közszolgálatban.
2. Minden özvegy és hadiözvegy
köteles igazolni, hogy nem ment férj-
hez és hol és milyen utca és szám
alatt lakik.
3. A hadiárva az anyakönyvi hi-
vatal utján igazolai kötelesek, hogy
18. életévüket még nem töltötték be.
4. A hadiárva gyámjai kötelesek
megbízásukat felmutatni.
5. Minden nyugdíjas, akár állami
alkalmazott volt, akár hadirokkant,
hadiözvegy, vagy árva, köteles életben
létét az anyakönyvi hivatal utján ig-
azolni.

Már 1925. január 1-től kezdve
csak ezeknek az okmányoknak a fel-
mutatása mellett folyósítja a pénzügy-
igazgatóság a nyugdíjakat, s ezért
ezuton is felhívják az érdekelteket,
hogy okmányaikat ideje korán besze-
rezhessék.

A védjegyek használatát is-
mét meghosszabbították. A keres-
kedelmi és iparkamara közli az érde-
keltekkel, hogy a kereskedelemügyi mi-
niszter a folyó hó 2. án kelt 89153. sz.
határozatával az eddig érvényben volt
védjegyek használatát 1925. április hó
1-ig meghosszabbította.

A vallás és a társadalom.*

Mélyen tisztelt közönség! A létért
való küzdelemre, tökéletesedésre va-
gyunk teremtve s e küzdelemben egy-
másra vagyunk utalva. Bármily erős
vagy böcs legyen is valaki, a küzdel-
met, magára hagyatva, nem képes si-
kerrel folytatni. A magára hagyott erő
hatálytalansága ismertette meg velünk
az egyesült erő hatalmát. Ez adott ala-
pot a családnak, a községnek és az
államnak. Ámde nemcsak a fizikai, ha-
nem a szellemi erőket is, amilyen a
szeretet, a lemondás és lelkesültség,
igába kell hajtánunk, ha földi életünk-
ben haladni, tökéletesedni, boldogulni
akarunk.

Érezték mindig s érezzük mi is,
hogy szükség van egy oly tényezőre,
amely buzdít, lelkesít, bátorít a mun-
kára, a tökéletesedésre; kötelez a köz-
javának előmozdítására; elriasztja től-
ünk a csüggedést, megacélozza izmain-
kat, reménységet ébreszt és tart fenn
bennünk. E nélkül a tényező nélkül az
emberek, a fajok és államok hivatásu-
kat be nem tölthetik. Ezt a tényezőt
feltalálni nem nehéz. Velünk született
az. Velünk van bölcsönktől a kopor-
sónkig. Ha szabadulni akarja is tőle
az ember, nem áll hatalmában. A puszták
magányában vagy a nagyvilág za-
jában élő ember mind érzi, mind ma-
gában hordja azt. *Es a tényező a fe-
lettünk álló isteni hatalom félelme. Es
a tényező a vallás. Ezt a lényezőt*
igénybe kell vennünk az embereknek,
a fajoknak, az államoknak, ha élni és
fennmaradni akarnak. — A vallás el-
ismerése, félelme a felettünk álló isteni
hatalomnak, melyet érzünk, látunk, ta-
pasztalunk; a lelkünkbe beoltott lelki-
ismeretnek kiáltó szava; a szépnek, a
jónak, az igaznak szeretete; a rossz-
nak elítélése.

Az államnak és az egyháznak az
érdekei, ha csak saját életük hatá-
rait át nem lépik, nem ellentétesek,
sőt egymásnak kiegészítő részei. Az
egyház ideális célokra szolgál, ideál-
okkal akarja megnevesíteni a földi éle-
tet. Az állam első sorban földi érde-
kek és szükségletek kielégítésére szol-
gáló intézmény ugyan, de a szellemi
érdekek ápolását és védelmét sem uta-
sithatja el magától, ha fejlődni és erő-
södni akar, mert az egyház az állam-
nak hatalmas támasza és munkatársa.

Sajnos, a mai társadalomnak nincs
elég hite; bálvány a pénz, célja az
élvezet, az újabb meg újabb gyönyörök
hajtásása és így igen sokszor kigu-
nyolja az erényt és szentesíti a bűnt.
A vallás magasztos hivatása éppen ab-
ban áll, hogy az emberi gonoszságokat,
bűnöket mérsékelje, elfojtsa; az em-
beri és hazafias erényeket s az emberi
lelkeket szabályozó, vigasztaló és meg-
nyugtató vallásos érzelmeket felköltse,
éberen tartsa az evangélium igazságai-

* Gönczi Lajos egyházi főgondnok meg-
nyitó beszéde a december 7-ikén tartott pro-
testáns estélyen.

nak szakadályan hirdetésre és a mindennapi életbe való átvitel által. E itt az egyház a társadalom, az iskola és a család támogatását méltán elvárja; különösen a két utóbbira nehéz, de szép feladat. Az a családi nevelés, hol az apa oktat, szeretettel istenimádásra tanít, példájával hat és serkent, a hasznosnak munkálására s az üdvösnek és hasznosnak gyakorlására szoktat; hol az anya, mint a szeretet anyja örökösök s minden szépnek és jónak magvait hinti el, örök mintaképe marad minden nevelésnek.

Az iskolát igen sokan egyszerű tanító műhelynek tekintik s csak azt várják tőle, hogy ismeretekkel tömjön meg a gyermek agyát, ha szíve lelke üresen marad is. Az ilyenek nem törődnek a neveléssel, a szív nemesítésével, a jellem, akaratérő megszilárdításával. pedig a közmondás szerint is „egy marok jellem többet ér egy véka tudománynál.”

Igaz, korunk sok ismeretet kíván; a közgazdasági, társadalmi és politikai élet felvirágzásának az értelmes, művelt és tevényt hozzá, igazi vallásosságától áthatott polgárok elengedhetetlen feltételei. Hiszen a nagy tömeg, melynek lelkéből az álműveltség még nem ölte ki a vallásos érzelmeket, olykor-olykor ürességet érez szívében és lelki szükségét érzi annak, hogy Istenéhez forduljon s az Ő megsegítő kegyelmét kérje. A műveltség (tudomány) és vallás nem ellenkezik egymással, sőt egymást kiegészíti. Így hát a tudományt terjeszteni és a vallást ápolni egyaránt kötelessége minden nevelve oktató iskolának. E tekintetben az egyházak iskolái tehetnek legjobbat, igen sokat. Eonélfogva azok létjogosultságát józan értelemmel kétségbe vonni nem lehet, sőt fenntartásuk, gyámolításuk az államnak is fontos érdeke. Hiszen a vallás és erkölcs voltak eddig is a bizonyára lesznek ezután is az államok és társadalmak legbiztosabb alapjai és fenntartói.

A vállalkozásnak birja a szív legfenségesebb érzelmét: a szeretetet. A szeretet Krisztus tanainak legsarkalatosabb alaptörvénye. Ha az emberek mind szeretettel dolgoznának a földön, igen sok nagy és nehéz kérdést meg lehetne oldani békés úton az emberek és államok között s nem volna szerep sem a láncoknak, sem kardoknak, mert csupán a szeretet és a munka közössége fűző öket egymáshoz.

A nemes szívű ember szeretetteljes és jó. A jó ember a biblia alapján él. A bibliánál magasabb és tartalmasabb könyv még a világon nem készült. Protestáns anyaszentegyházunk a hivatásunk ajálja is a biblia olvasását, de ajánlja a szív és a józan ész is, mely a tökéletesedésre törekszik. Jézusnak, az emberiség eszményképének személye, egyénisége és küzdelemteljes szép élettörténete a nemes szívű embernek vezérszavai, a biblia törvénykönyve és erkölcsstana. A jó ember, aki a biblia alapján Krisztussal él, nem fél semmiől, kész az élet minden küzdelmére s nem jön ellenkezésbe a tudománnyal sem. Mert talán előbb elvégződik minden tudomány a könnyebben megdönthető minden elmélet, mint az emberi szív vele született sajátsága, titka: a hit.

De az imádkozás mellett dolgoznunk is kell szorgalmasan, mert a jó Isten nem büntetésül rendelte az embernek a munkát, hanem eszközül a tökéletesedésre. A kultúr népek anyagi és szellemi előhaladásuk feltételeit és eszközeit az idők során megfeszített fizikai, de főleg szellemi erejükkel, tehát munkával szereztek meg. Azok a meleg égőv alatt élő némely népek, akik ma is az emberiség ókorát élik, nem szántnak, nem vetnek, de nem is aratnak, hanem úgy élnek, mint az ég madarai.

„A szeretet közelebb hozza, a munka előbbre viszi az embereket.”

A kalap

nékülözhetetlen valami, változtathatja, megtévesztheti olykor olykor a divat, ez az uri betegség, de elmulatja nem teheti soha. Néha az asszony teszi föl a házáat a kalapot, s a pögya férj kalapos hölgye elől a szoba sarok egybe védelmet keresi, de különben a kalap náruk az erőnek és elsőségnek a jelképe. Többféle kalap van. Tot kalap, a mely a mostani esőnyötlen világban de jó lenne, ha divattá vált volna. Kőcögkalap, mely a legideálisabb tojás tartó, de leha fejre is fölkerül. Gazdája bizonyára azt akarja elhitetni a világgal, hogy a mi a kalap alatt van, csupa fej és ész. Van aztán vadász, halász, madarász, s van reparált kalap, melynek legki valóbb tulajdonsága, hogy az első esőpityergésnél fekete barázdát ereszt vé gíg az arcodon.

A kalap másképpen is nevezetes. A mythológiai Midász király számárfülei miatt állandóan fején hordotta. A népdal vállára kapta, — ki nem énekelte duhaj kedvében: „Kalapom szememre vágom...” Kalapomban őszi róza...” A történelemben is befészkelte magát. Ott van a G-sz ler kalapja, nem a Pratuik féle vörös filkón, ki alig ér valamivel többet egy tőr filkónál, hanem a történelmi Geszleré, kinek kalapja előtt földig kellett hajolnia az embereknek. Szerencse, hogy ma más világot élünk, a kifejlődött emberi önzert ma nem hajlik meg egy poznára feltűzött kalap előtt, legalább is egy számárnak kell a fejére kerülnie, hogy előtte hajladozzanak.

A kalap ma igen megbecsült valami. Némely ember nem igen szokta a köszönésnél megemelni. Van is rá indok, — nem kopik a kalap. Mások a szobában sem szokták levenni, azt gondolván, hogy ez sikk, s valóban ezt is helyesebbnek kell gondolva Midász király esetére.

Látjuk tehát: a kalap nevezetes ruhadarab, s azért mondom, férfiaságunk e főjelét soha ne bántásátok. Egyet azonban mégse felejtünk el. Van az általános elragadtatásnak egy neme, mikor száz és ezer torok kiáltja: „le a kalappal”. A tiszteletadásnak egyik kifejezése ez.

Most azonban én is azt mondom: le a kalappal!

Fiatalságunk nagy részének ujjában szokása, hogy nem igen veszi le a kalapot, mintha talán az a tisztelet, amivel másnak adós marad, valahogyan az ő javára íródhatnék. Pedig szó sincs róla. Én legalább sohasem éreztem ilyesmért az illető iránt nagyobb tiszteletet, s nem hiszem, hogy érzett volna akármilyen más is. Nem is tarthatjuk hát ezt egyebek rossz szokásának, hogy ne mondjuk: nevelésnek. S éppen azért nem az elragadtatás entuziazmusában, hanem a tisztesség nevében kell kérni, — tisztelet adatván a kivételnek: le a kalappal!

-6.

A zetelaki égettek segélyezése.

Sok szó esett már arról, hogy a zetelakiakra nem gondol senki, segélyben nem részesülnek, dacára, hogy már nagy összegű adomány folyt be. Igaz, 3—4 százezer leu ma is számottevő összeg, de a mikor azt több, mint száz felé kell osztani, már csak elenyésző jelentékű. S ha tekintetbe vesszük, hogy ez összegek is igen tekintélyes része csak a közel napokban folyt be, a segélyosztás késedelmével senkit jogosan vádolni nem lehet, mert az apró cseprő segélyek nyújtása a valódi célt, a nyomorúságon való segítést nem szolgálja. Az a gondolkodás, hogy inkább anyagokban juttassék segély, nem céltévesztett dolog, mert emberek vagyunk, gyarlók vagyunk. Tudvalevő, hogy fa- és kőanyaghoz az égettek ingyen jutnak hozzá. Legfőkébb bizonyos munkabérekbe kerül ez építő anyagok feldolgozása és az építkezés helyére való szállítása. Az építkezés is fog menni valahogy, hiszen csaknem minden ember a faluban „furó-faragó.” Helyes gondolat volt a cserépről való gondoskodás, mert ezzel bizonyos lökés adatik, hogy fa- és

A borvizes legény...

Erdőszentgyörgytől egy órányira, Szováta felé fekszik Csókfalva. Gyerekkorom óta férfikorom delég kimondhatatlanul kedves volt e hely nekem. Drága jó nővéremet ide vitték férjhez, s ha a nagy város zajában hitemet veszítettem, — Csókfalva jutott eszembe: s pár nap múlva már repeső szívvel robottam be a hegyek közt fekvő kedves kis faluba: a jegyzőékhez. Új erőt meríteni az élettel való további harchoz, melyből életében bőven kijut a magamfajta fővárosi embernek. Itt aztán felüdültem. S nem csoda... A mód, a környezet... a testvéri szeretet melege scéložott.

Néhai jó sógorom s nővérem ismeretsége is regényesnek tűnik fel most, az élet ószén. Bár van is benne egy két momentum, amit idáig, családi tekintetek diszkrecióban tartandónak ítélték, most mégis megengedhetőnek látom sógoromról, eme tipikus székely emberről néhány apróbb feljegyzésem nyilvánosság elé vinni, hiez olyan világot élünk a jelenben, mikor a székelynek — szűkebb hazájában — élelmesnek, előrelátónak, de minden téren erősnek is kell bizonyulnia. Az ő élete pedig számos példát ad mird-ezekre.

Még e megyében is sokan vannak, kik a csókfalvi jegyzői kurián megfordultak, s vannak talán olyanok is, kik Sz. Gy. jegyző gyermekkorát, egész addig, míg négy községének vezető embere lett — bizonyára ismerni fogják.

Mikor nővérem igent mondott sógoromnak, szívem elsorult, gondolatára annak, hogy ezután milyen távol lesz a háztól, s leginkább azért, mert iskolázatlan emberhez megy idegenbe. Mikor aztán megismertem, talán csak négy elemít végzett sógoromat, gyermekszívvel bámultam minden tettét — annyira tökéletesnek találtam. Ő maga beszélt el nekem gyermekkorát és

fiatalabb éveit történetét, a magatörte szerencsés utjaival együtt. Írásai közé bepillantást is engedett nekem, hol verses alakban írta meg életrajzát. Kar, hogy szépszerint nem idézhetem, mert ami akkor csak kis emlékek tűnt fel, ma talán tanulságos is lehetne.

Sz. Gy. bizony borvizes legény volt, olyan borszéki borvizes, amilyent napjainkban is láthatni, s amely foglalkozásban nem egy csókfalvi ember kereste kenyerét. De a fiatal legényben — józan életű volt — benne volt a tanulni vágyás, s előretörés szenvedélye. Szülőinek négy holdacska földje volt, s négy gyermeke lévén az öregeknek, Sz. Gy. a reá eső egy holdnyi örökségről is lemondott testvérei javára: elég erőt érezvén a szegénység szorító láncából szabadulni.

Mikor városról-városra vitte a vizet — a gyékényes földet szekerben egész halom könyv volt, s utközben szedte magába a tudományokat, s emellett önszorgalomból németül is megtanult. Igaz, hogy volt is fej az erős törzsön. Koponyája a Szilágyi Dozsóére emlékeztetett. S a senki által nem tanított, senkitől nem tanult borvizes legényből olyan jegyző lett, hogy híre volt Marostordában. S háza véudégszeretetről annyira híres volt, hogy ha Vásárhelyről a megyei előkelőséget utja Szentgyörgy felé vitte, csak felkivánczolt Csókfalvára: a jegyzőékhez. Sokszor elgondoltam magamban — ha Sz. Gy. egyetemet végzhet, talán nagy tudóst nyert volna benne a magyar társadalom. A jegyzőség mellett volt regálébérlő, hid és utvállalkozó, s Szováta-fürdőnek tíz évig bérlője: ebből a szép keresetből aztán pompás házat tartott.

Vele történt meg Vásárhelyen egy nagyobb árlejtésnél, hol ő részt éppen nem kívánt venni, de utja véletlenül arra vitte, hogy egy vagy nosabb zsidó polgártárs hozzá lépett, s arra kérte, ne vegyen részt az árlejtésben: — ő kész 500 frt vissza-

lépést fizetni a jegyző urnak. Othon aztán a család tagjai közt osztotta szét a könyveket került pénzt.

Házában időközönként három egyházejedelmet is látott el vendégül. Egészséges humora is följegyzést érdemel. Ritka szépségű szakácsnéja volt nénémmnek. Az urak sokat legyeskedtek Julia körül, de ő erkölcsiben állhatatos maradt. Egy nagyobb vendégség alkalmával történt ez az eset, melynek szereplőit — tekintve, hogy majdem párba lett belőle és nem tudom, vajjon nem élnek-e? — nem nevezhetem néven. X ur szemet vetett Julia szakácsnőre, s a biztos siker reményében fogadott Y urral. Állt a fogadás. Arról volt szó, hogy mikor a nőcselédnek nyugvóra mennék, X ur a szakácsnőhöz lemege a konyha melletti hálókamrába. Egy nagyobb szabású muri alkalmával volt a kísérlet. Mikor a hangulat már meglehetősen élénk volt, Y ur észrevétlenül eltűnt. Összebeszélte Julával, s alvó helyét szépen elfoglalta. A lány arra az éjszakára a faluban lakó szüleikhez távozott. Egyszerre X ur is eltűnt. Kopogott a Julia ajtaján:

— Julia, lelkem, eressen be!

— Nem szabad, nagyságos ur! — mimelte Y ur a szakácsnőt. Hosszabb könyörgés és tiszteletes viselkedés ígérete után végül mégis bejuthatott. A dolog vége az lett, hogy az udvarlás mind hevesebbé válván, X ur csókot akart adni a leánynak. E szándékában azonban Y ur hatalmas pofonnal utasította rendre a szerelmes X et; ki észrevétlenül került ki az utcára: egy pofonnal arcán. A fogadást elvesztette, de indiszkréción folytán a dolog nyilvánosságra kerülvén, annak majdnem komoly következménye lett. Az eset hőse egyébként egy akkor megyéjén tul is különböződéséről híres gazdag ur volt.

A Sz. Gy. házában, az ő környezetében megtörtént több hasonló tréfa, apró eset is a nála uralkodott kedélyesség, jómód mellett tesz bizonyosságot, s egyszersmind azt is mutatja, hogy

az egykori borvizes legényt élete későbbi szakában milyen népszerűség, közkedveltség övezte körül.

Számtalan példájára található a székelység között annak, hogy (míg más nemzetbeli hamar veszíti hitét) a székely ember föltalálja magát: leleményes. Egy példa többek között a szorgalma által fölemelkedett Sz. Gy. esete is, melyből nyilvánvaló, hogy tanulással és vasekarattal az ember magának olyan sorsot teremthet, mely nemcsak a saját otthonát varázsolja kellemessé, de mások előtt is, mint követendő példa állhat, különösen most, mikor az emberiség oly nehéz időköt él át. S. K.

Régi székely ispánok és alispánok.

Érdekes névsor jutott a kezeink közé etédi Nagyhy Lajos bátyánk jóvoltából. Amint ő nekünk írja, valamikor báró Orbán Balázs hagyott nála egy kis könyvecskét, amelyben gróf Lázár Miklós összeállítására szerint, a régi székely ispánok és alispánok egy része — 1235-től a mohácsi vész körüli időkig — van feltüntetve. Annélkül, hogy ezuttal forrásokkal rendelkezhetnénk s azok alapján a névsor hitelességéhez hozzászólnánk, érdekesnek és érdekesnek tartjuk azt közzélni, ugy, amint Nagyhy Lajos lemasolta. Nem láthatván magát a könyvecske eredetijét sem, valószínűnek tartjuk, hogy egy-két kisebbszerű eltérést a másoló tévedése, vagy a kézirat hiez olvashatósága miatt közlésünk belekerülhetett.

A Nagyhy Lajos által rendeltünkre bocsátott névsor a következő:
1. Bogomér 1235. évben.
2. Mayós 1291. évben.

egyéb építőanyag a cserép is lévén, első sorban a hajlék építessék föl.

Itt a karácsony. A segélyező bizottság gondolt a magasabb énekre, s hogy ez a legcsaládiasabb ünnepe ne legyen az égettek könnyhullató szomorúsága a nincsenesség miatt, közel százezer leu készpénz osztott ki e hó 19-én az égettek között, a családi állapot és munkaképesség szigorú mérlegelése mellett. A segély 500—1500 leu volt családonként. Igaz, csekélység egy ilyen összeg, de ma nem lehetett többet juttatni, az eljövendő általános segélyezés megrövidítése nélkül.

Sajnosan kellett tapasztalni, hogy a vármegye távoli részein levő egyik-másik község lakossága alig gyűjtött valamit. A nagy társadalom sem vette ki a segítenélvő részét, a hogy egy ily katasztrófális esethez méltó lett volna. Bizzunk azonban, hogy a nagyobb segítség nyújtásáig a segélyösszeg tetemesen növekedni fog. Az Országos Magyar Párt gyűjtési akcióján kívül a vármegye vezetőségének intézkedése folytán megindult adakozások is örvendetes eredményekkel kecsegtetnek, s ha továbbra is fenntartatik az az igazán kitűnő ötlet, hogy minden táncmulatsági engedély után bizonyos összeg a zetelaklak segélyezésére, az engedélyt adó főszolgabíró kezébe befizetessék, a farsang végéig tekintélyes összeg fog ebből is befolyni.

Sajnálatos, hogy a távolabbi vidékek természetbeni (fedélcserép, élelmiszer stb.) adományai ingyenes vagy kedvezményes vasuti szállítástól a kormány elzárkózott. Mi azt vártuk és joggal elvártuk, hogy a kormányzat tekintélyes összeget utal ki a károsultak részére. Nem tette, ő tudja az okokat: miért nem tette, nem tehette, de hogy 3—4 vasuti kocsi ingyenesen való szállítása a vasut deficitjét nem emelte volna túlságosan, az bizonyos. A segélyező bizottságban, a már

régebben megalakult, vármegyei és helyi segélybizottság tagjain kívül az országos Magyar Párt udvarhelymegyei tagozata képviselőiben: Sz. Szakáts Péter, M. Zei Ödön dr., Simó Mátyás, Fazakas Gáspár, Muzsnai Domokos és Varró Elek vettek részt.

A segélybizottság elnöki tisztét Szabó Gábor alispán látta el, akiről el kell ismernünk, hogy feladatát a gyűjtés tekintetében is szeretettel és nagy buzgalommal végzi a közeleink ki jelenteni e helyen is, hogy a hivatalos gyűjtés eredményéért az elismerés oroszlátrésze az alispánt illeti.

Csak tovább! Mi azt szeretnénk elérni, hogy a zetelaklak hálával gondoljanak embertársaikra, kik nyomorúságuk idején nem hagyták őket magukra, hanem lehetővé tették, hogy a ma még kietlen pusztulás helyén egy szebb falurész épüljön föl!

Messze vannak a csillagok.

*Oh milyen távol is vannak
tőlem
a csillagok!*

*Hiába fordítom ssemeim as
égre —
kicsiny vagyok.*

*Hiába szeretnék elrepülni
messze —
nehéz vagyok.*

*Hiába kinomnak engem a
vágyak —
magam vagyok.*

*Hiába is élek, úgy sem leszek
semmi —
gyöngs vagyok.*

*Hiába, hiába... de másképp leszek
egyszer —
ha meghalok.*

*Oh talán akkor közel lesznek,
hosszám
a csillagok.*

Schubert János.

3. Fogas Péter 1294—1300-ig.
4. Losonci István 1315 ig.
5. Losonci Tamás 1319 ig.
6. Losonci Simon 1322-ig.
7. Szécsényi Tamás 1324-ig.
8. Lack László Dénes 1343-ig.
9. Lack András 1344 ig.
10. Lack Miklós 1351 ig.
11. Lack Lökös 1355-ig.
12. Gellér János 1358 ig.
13. Simontornyai Lack Dénes 1360-ig.
14. Simontornyai Lack Miklós 1367 ig.
15. Csáktornyai Lack István 1371-ig.
16. Losonci László 1375 ig.
17. Losonci Miklós 1380 ig.
18. 2-ik Losonci Miklós 1385 ig.
19. Balk és Drág századok 1390-ig.
20. Kanizsai István 1395-ig.
21. Perényi Péter 1397 ig.
22. Maróti János 1398 ig.
23. Maróti László 1400 ig.
24. Haraszi János 1404 ig.
25. Csáki György 1425 ig.
26. Marcall Dénes 1426-ig.
27. Pelsőci Bebek Péter 1426.
28. Kosalyi János 1432-ig.
29. Kosalyi Mihály 1438 ig.
30. Tamás Hendrik 1439 ig.
31. Bebek Imre 1440-ig.
32. Csáki Ferenc 1440.
33. Zoltán Lőrinc 1440.
34. Losonci Dezső 1440.
35. Losonci Bánfi István 1440.
36. Emőki István —
37. Ujlaki Miklós —
38. Hunyadi János —
39. Betlen Gergely —
40. Bikai György —
41. Rozsgonyi Rajnald —
42. Rozsgonyi Ozsvát —
43. Auti Ország János —
44. Kazinai Misa Mihály —
45. Csáki László 1459.

46. Lábatlan János —
 47. Lábatlan László —
 48. Rozsgonyi János —
 49. Dezsőfi László —
 50. Vizaknai Miklós —
 51. Rozsgonyi Sebestyén —
 52. Szebsei Bálint —
 53. Pongrácz János, Degenfeldi —
 54. Istenmezei Albert —
 55. Bazini János Grf —
 56. Szentgyörgyi Zeigmond Grf —
 57. Baroci János —
 58. Munozslai Csopor Miklós —
 59. Siked Miklós —
 60. Nádas Mihály —
 61. Mérai Magyar Balázs —
 62. Vengárdi Geréb Péter —
 63. Bátor István —
 64. Romocsai Lőrinc —
 65. Romocsai Mihály —
 66. Gégeni György —
 67. Harina Farkas János —
 68. Somkerek Estélyi János —
 69. Losonci László —
 70. Drázi Bertalan —
 71. Szentgyi Bazini Péter Grf —
 72. Tarcai János —
 73. Szápolyai János —
- Ezek alatt voltak alvajdák, alispánok, azaz: székely alispánok:
1. Héderfai Barabási Lénárd —
 2. Turóci Miklós —
 3. Berekszői Hagymási Miklós —
 4. Szaniszlói Bátor István —
 5. Csucsi Csomori István —
- Ez utóbbiak ketten voltak Szápolyai János alvajdái és székely alispánjai a nagy mohácsi vész ideje alatt; 1510-től az 1527. évig, azaz: a mohácsi vésznek gyászos végéig!
- Érdekes, hogy a 19. tétel alatt a könyvecské szász nemzetiségi székely ispánt is említ. Román eredetű azonban nem fordul elő. (Gagyhy Lajos megjegyzése.)

Miniszteri döntés a szekertáblák ügyében.

A néhány héttel ezelőtt feltűnést, sőt itt ott izgalmat is keltett szekertábla ügyrel mi is ismételtén foglalkoztunk. Az, úgy látszik, több helyen előfordult a panasz tárgyává tett ügy megszólalására készítette a belügyminisztert is, aki, a „Brassói Lapok“ f. hó 14-iki számának egyik közleménye szerint, az alábbi rendeletet intézte a vármegyei prefecturákhoz:

Románia belügyminiszteriuma. A községi igazgatás. Sz.: 16632—924 Prefect Uri Különböző prefecturák közbenjárása folytán a községi lakosok tulajdonát képező szekerek azonosságának megállapítására szükséges táblák szállítására vonatkozólag tudomására hoztuk, hogy a miniszterium szem előtt tartva a szállítók kérelmét is, intézkedett, hogy a prefecturák csak a táblák alajára nézve (model) határozzanak, következésképpen, hogy a szekerek rendeljék meg azokat, ahonnan ők akarják és azon az áron, melyet ők legelőnyösebbnek tartanak, nem engedtetve meg a beszerzés a prefecturák részéről még árlejtés útján sem, nehogy ez által monopol keletkezzék, ami a lakosoknak kárt okoz, amiből az is következik, hogy az illetékes hatóságok csak a rendszámot adják meg a szekereknek. A miniszter helyett: Alexandru Falcoianu m. p. General Director Const. Popescu m. p.

A „Gyilkos“.

Az olvasók egy része ismeri a Gyilkos című, egyesek, sőt családok belső ügyeit kipellengéző s ebből elősködő szennylapot, amely igazi szégyene a magyar újságírásnak.

Az erdélyi és bánáti írók és újságírók testülete megeléglően a parazita újság-vállalat garázdálkodását: megtiltotta a kötelekbe tartozó íróknak, hogy a Gyilkosba írjanak. S kimondotta, hogy aki ezt a tilalmat megszegi, azt kizárja a kebeléből.

Minden dicséretet és elismerést megérdemel ez a határozat. Ámde a Gyilkos lezoritására s a társadalomnak ettől való megtisztítására ez a határozat nem elegendő, mert akadnak a vidéken a Gyilkossal egy erkölcsi nívón álló egyének, akik minden jó érzés féltetével, bosszúból, vagy kegyetlen irigységből, szóval: rosszakaratból szolgáltatnak adatokat a Gyilkosnak.

A társadalomnak, magának az olvasó közönségnek kell a Gyilkossal szemben állást foglalnia. Ne adjon pénzt érte senki s ne olvassa senki, akkor a Gyilkos a nevének megfelelő büntetést hamar elveszi a társadalom ily lesújtó pallosától.

Felhívja e célból az Országos Magyar Párt Udvarhelymegyei Tagozata, a Székely Közélet útján, a vármegye egész közönségét, hogy szüntesse be a Gyilkos olvasását. Lássá be a közönség, hogy az a pillanatnyi „élvezet“, amit e lap, legtöbbször tényalap nélküli, kiszinezett és a nyilvánosság elé nem is tartozó aljas pletykáival a lapot olvasó egyes embernek szerez: nem éri meg azt az áldozatot, amit az egyéni becsület meghurcolása, a családi élet intim titkainak kipellengérezése s így végeredményben: a magyar társadalom folytonos bomlasztása iránti érdeklődés (sőt a lap megvásárlása révén: még anyagi áldozatok) által is — éppen a magyar társadalom hoz.

Felhívja a tagozat a közönséget

arra, hogy olyan lapárusító, aki a Gyilkost is árulja, másféle hírlapot se vásároljon; sőt ne vásároljon egyéb árut sem azoktól a kereskedőktől, akik a Gyilkos árusításával annak terjesztését segítik elő, s ne pártoljon olyan iparost, a kinek házában vagy üzletében a Gyilkos is jelen van.

Megkeresi az Udvarhelymegyei tagozat az Országos Magyar Párt összes többi tagozatát, hasonló határozat, illetve intézkedés tétel céljából.

Az Országos Magyar Párt Udvarhelymegyei Tagozata nevében:

Sz. Szakáts Péter, elnök.

Sajnálatos esemény

volt az utóbbi napokban városunkban erős megütközés és izgalmas beszélgetések tárgya. Olyan esemény, melyre a mi aránylag nyugodt életünkben nem lehetünk elkészülve, s az emiatti meglepetés éppen ezért szinte váratlan ütőként érte a város lakosságát. A hasonló incidensek kerülése mindenestre kívánatos, azok elkövetői nem tesznek szolgálatot az itteni békésebb hangulat ápolásának, sem a törvénynek, illetve rendnek, melynek nevében talán eljárni véltek.

Az eset egy Keresztúron felfedezett lopási ügynél kezdődött, melynek károsultja: Wlassák Henrik kereskedő. Ő volt, aki nemrégiben rájött arra, hogy egy inasa rendszeresen károsítja, minek folytán feljelentést tett. Nyomozás indult, melynek folyamán kiderült néhány más lopás is, az említett inasra pedig több ezer leuyi értékű holmi, pénz stb. ellopása bizonyosodott. Vallomása szerint, a zsákmányból, többnyire fiatalok, bűntársainak és barátainak is juttatott. Ez utóbbiak közt megnevezte Kézsmárky Sándor idevaló, 19 éves, kereskedősegédet is, kinek holmi apróságot, bicakát szintén ajándékozott.

A mult hét csütörtökjén az itteni rendőrség nyomozó közegei Kézsmárky Sándort is előállítani, s vallatni szándékoztak. Az üzletben keresték őt, ahol a fiu magát ártatlannak tudván és erősítvén, (s tartván a bekísérés kellemetlenségeitől is) a bekísértetésnek ellene szegült. A rendőrbiztos erre erőszakos módon akarta kényszeríteni, mire a fiu, bár érthető módon, de helytelenül, szintén tettelegességre ragadtatta magát. Ezután következett az esetnek az a része, amely a sajnálkozás mellett felháborodást is kellett, hogy keltsen. A leirt előzmények után Kézsmárky Sándort a rendőrbiztosok erőszakkal állították elő, s a rendőrségre hurcolva, a vallatásnak és fenytetésnek oly eszközeit alkalmazták ellene, melyek jogrend és humanizmus alapján álló államban ma már sehogy sem valók, s melyek alkalmazását orvosi látélet is igazolja.

Jól tudjuk, hogy ez az eljárás csak az eljáró rendőri közegek saját felelősségére róható fel, attól a humanus érzéséről, jóindulatáról közismert Csáciun rendőrprefectus teljesen távol állott, s megtörtétekor bizonyára semmit sem is tudott róla. De éppen ezért remélhető, hogy a hasonló esetek megismétlődését maga is feltétlenül kerülni óhajtván, az ügyben szigorú vizsgálatot indít s gondoskodik az igazolható brutalitás megtorlásáról is, a nyugodt közhangulat helyreállítása és a jogrend érdekében.

Mi, mint előbb is mondtunk, helytelenítünk minden tettelegességgel menő heveskedést. Am ha ebben a Kézsmárky-fiu szintén hibás lett volna is, az ilyesmivel szemben sem az a megfelelő eljárás, amit vele szemben gyakoroltak, hanem van törvény, s

van előírt törvényes eljárás. Kézamárky Sándor és szülei különben, amint értesülünk, a szenvedett sérelem miatt már megtették feljelentésüket, s annak eredménye bizalommal várható!

Megrendítő baleset.

Az elmúlt szombaton az erkei állomásfőnökség táviratilag tudatta az udvarhelyi ügyészséggel, hogy a vasuti sínek mellett a 338—339 kilométer között egy férőhullát találtak. Az elhunyt kiléte ismeretlen, a fején több sebezés látszik, s minthogy nem tudják, hogy bűnesemény forog-e fenn, avagy vasuti baleset, kéri a bizottság kiszállását a helyszínére. A Szabó Géza dr. vizsgálóbíró, Voszka István dr. államügyész, Comşa Sofron dr. vasuti főorvos és Pop Aurél dr. kereszturi körorvosból összeállított bizottság a legközelebbi vonattal kiszállva a helyszínére, a csendőrség segítségével megállapította, hogy gyilkosság nem forog fenn, hanem egy halálos kimenetelű vasuti baleset történt. Dénes Mózes, 48 éves, városfalvi gazda ugyanis f. hó 18-án este Kaca állomásról Erkede akart elutazni, hogy ott lakó rokonának, az állomásfőnöknek 5 mtr. ványolt posztót adjon át, hogy azt alkalmilag Kolozsváron lakó fiához juttassa el.

A szerencsétlen apa elmulasztotta, hogy Erkeiden kiszálljon, s mikor a vonat már Szederjes felé haladt s már elég sebes mozgásba jött, akkor halotta egy utastól, hogy már Erkeiden tul haladnak. Rövidlító lévén, nem tudta megbíráltni a vonat sebességét, hogy lehet-e még leugrani, s azt híven, hogy még minden baj nélkül le kerülhet a vonatról: leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy épp a pályatest mellett levő telegráf oszlop erősítő drótjára ugrott, amely a nagy erővel ráeső testet visszavágta a robogó vonathoz, ahol a koponyáján erős sérülést szenvedett. A robogó vonat azonban szintén elhajította magát a szerencsétlen áldozatot, a vasuti pályatest és szélű kavicsaira, ahol egész arcát és halántékát összetörve, azonnal meghalt. Csak másnap reggel találta meg a halottat a pályán.

Az áll. elemi iskola karácsonyi estélye. Apró Szentek napján este fél 8 órai kezdettel a Bukarest-szálloda színháztermében tartja meg az itteni magyar tannyelvű áll. el. iskola karácsonyi estélyét. Az estély tartalmas műsora a következő: 1. Nyitány: Kónya Jancsi zenekara által. 2. Prolog. Tartja: Gyerkos Mihály áll. elemi leány-iskolai igazgató. 3. Pásztorjáték. Irta: Kovács Nándor. Rendezi: Gaál Áron áll. el. fiúisk. tanító. Előadják az áll. elemi iskola tanulói. 4. Szavalt. Tartja: Asztalos Mária V. o. tanuló. 5. Játsszik: Kónya Jancsi. 6. Karácsonyest a menyországban. Irta: Tornyo László. Rendezi: Blájer Balázs áll. el. fiúisk. tanító. Előadják az áll. elemi iskola tanulói. 7. Népdal egyveleg. Énekli az áll. el. leányiskola énekkara. — Műsor után tánc. — A jótékonykedés estélyi jövedelmét a tantestület a szegény gyermekek tanszersegélyére fordítja. A szegény tanulók tanszerének beszerzése eddig is sok gondot okozott a tantestületnek és a szülőknek, a mai drágaságban pedig valóban nagy feladat csak a nélkülözhetetlen taneszközök megvétele is. A lélek nemesítése, a tanulói vágyás ambicionálása és a jelzett fontos anyagi cél szolgálása végett fáradozik a tantestület, hogy az iskola estélye mentől sikerültebb legyen. A szülők és az egész nagyközönség pártoló figyelmébe ajánljuk e nemes célú és kedvesnek ígérkező tanulói estélyt.

HIREK.

December 24.

Minden évben

elérkezik az emberiség egy naphoz, a mely a kereszténység egyik legszebb ünnepnapja. Ünnepe az emberszeretnek, az engesztelődésnek, s ez ünnep a szent Karácsony, a Megváltó születésének glóriás ünnepe! A szeretetnek e fonségesen szép ünnepén, melyet oly epedve várunk mindannyian: vizsgáljuk meg lelkiismeretünket, vajjon nem találunk-e magunkban a szeretet leple alatt oly jelenséget is, mely embertársaink lelkéből a szeretetlenséget váltthatja ki irányunkban?

Az emberben rejlő örök hiba az irigység, s hogy az irigységnek a nyomában mennyi rossz indulat jár: talán fölösleges is erről szólni. S éppen, mert a szeretet az irigység legélesebb ellentétje: ismerjük meg kissé eme hibánkat is.

Szólásmondás: többet árt egy megdöglötlen elszólás, mint használ száz dicéret. Arany igazság! Mi mindnyájan, kik e kis város dióhéjnyi keretébe vagyunk összezúfolva: napról-napra szem-és fültanul vagyunk sok különös jelenségeknek, amely alkalmas arra, hogy megfertőzze a lelkeket, rossz hatása tanyát üssön szívünk rejtekében is. Ha vagyond van, az a baj: irigyelnek; ha szegény vagy, még nagyobb baj: lenéznek; ha erényeid vannak, az is baj: kicsúfolnak; s ha tudatlan vagy, az is baj: szánandó vagy! Egyezőval: minden baj! Legfőbb baj azonban a tülekedésben az, hogy az enyhébb megszóláson fölül sokszor egy tisztátalan kéz durvasággal egyéni, vagy éppen családi becsületbe markol. Mint mondám: egy megdöglötlenül elejtett szó elég arra, hogy egy kis város társadalmá méltatlanul is, szuros szemmel keresse bened minden hiba és rosszasság Alfáját és Omegáját. Hát kérdem szeretettel: hányan vannak, vagyunk, kik a legjobb akarattal, sem vagyunk képesek kitérni a néha még a becsületünket is kikezdő, alattomos gyanúsítások, rágalmaszások elől? Krisztusi türelem, s szeretet kell ahhoz, hogy mindezek elől ki tudj térni, vagy ezeken felül tudj emelkedni.

S itt eszembe jut egy bűvész-tréfa. A bűvész hálás közönségének bűvész mutatóványai között, olyan mutatóványt jelzett, amelyből ő megtudja: melyik nő volt hű férjéhez. Mire az előkészületekkel végzett: csak egy nő ült a helyén! — Így vizsgálhatnók magunkat talán sorra mi is, vajjon hányan vagyunk, a kik ülve maradnánk, ha a bűvész a rágalmaszóhoz, a becsület-rablóhoz készülné hozzávágni a kalapját? S kérdezni lehet a szeretetnek e szent ünnepén, — nem örvendünk-e sokszor — nem is a magunk előnye miatt — a más baján, búján, — sok esetben még a rokonság között is? Van-e részvétünk a mások szomorúsága iránt? Van, amíg a látogatás köpönyegébe burkolhatjuk magunkat, azontul kárörömmel dörzsölgetjük kezünket, s fejünket a dölyftől magasabban hordozzuk. Nem úgy a nagy város, hol sok esetben még a szomszédot sem ismeri az ember, s mégis a fővárosi emberek nagy részében az ügyüttérzés — ismeretlenül is — sokkal intenzivebb, mint vidéki kis városban, — talán éppen városunkban. A nyugodt okosság a kicsinyes kötekedést, gyanúsítást nem veszi észre, föléje emelkedik s punktum. Igen, de van az emberek között olyan individuum is, ki — nem elég, hogy meg-

sértett — hanem a sértést az utcán való rádkialáással is tetézi. Brávo! daliás eljárás, vagy gyerekes tudatlanság!

Mindezek ellen védekezni alig lehet. De mégis lehetne, ha: mindenki, ki másokat előszeretettel rágalmasz, s leginkább azért, hogy azzal a maga égbekiáltó hibáit leplezze: — a faképnél, magára hagyatnék! Mikor lesz az emberiség oly művelt, hogy ez a társadalmi büntetésforma testet is öltsön?

Mikor a szeretet ünnepén a karácsonyi lángjai oly tiszta örömet sugároznak, nemcsak a romlatlan gyermek, de a felnöttek szívébe is, — törekedjünk arra, hogy ez az öröm és szeretet egy éjszakai alvás után feledésbe ne menjen! (—)

Sötét az éjjel.

Hajnalom nem volt —

Sötét az éjjel.

Hiába nések.

Rózsákért saéjjel.

A nyiló rózsát

Mások letépték,

S nem látom: merre,

Hol van még szépség

Vártalak téged

Hajnal pirjában —

Zokogok érted

Éji homályban.

S. I.

Legközelebbi (ujévi) számmunk f. hó 31-ikén, szerdán estére fog megjelenni.

Halálozás. P. Deregő toriuné Jumanca Ecaterina f. hó 15-ikén, városunkban, hosszas szenvedés után elhunyt. Neje volt a helybeli vasuti állomás főnökének, ki a holttestet itt helyben — nagy részvét mellett — történt megszentelés után f. hó 17-ikén Karánsebesre szállította és ott helyezte örök nyugalomra.

Özv. Barbuly Lajosné Gáspár Anna f. hó 14-ikén, 96 éves korában, városunkban elhalt.

Huber József 86 éves korában, f. hó 19-ikén, városunkban elhunyt.

Tamás Ferencs f. hó 13-ikén, városunkban, 90 éves korában elhunyt. Mind a három, szép kort ért megboldogultat kiterjedt rokonság gyászolja.

Kénosi Sándor Mózes nyug. körjegyző, Kénos községben, f. hó 13-ikén, 73 éves korában elhunyt. Bence a régi közigazgatásnak egy, régebben ismert, később visszavonultán élt tipikus alakja mult el csendesen. Nagyszámú, tekintélyes rokonság gyászolja.

Kántori kinevezés és beiktatás. A helybeli unitárius egyházköztség választása folytán az egyházi főhatóság Györffy István állami tanítót és énekvezért kinevezte az egyházköztség kántorává. Ünnepélyes beiktatása a karácsony másodnapján délelőtt 11 órakor tartandó ünnepélyes istentisztelet keretében lesz, mely alkalommal az új kántor beköszöntő beszédet is fog mondani.

Karácsonyi öröm. Megható ünnepség keretében, de nagyon kevés számú közönség jelenlétében folyt le a helybeli női segély-egylet ünnepsége f. hó 22-én a róm. kath. zárda nagytermében. A minden kényelmet feláldozó, fáradságos gyűjtési buzgalom s a jószívű nemes adakozók áldozatkészsége hét iskolából hetven szegény ruhátlan gyermeknek szerzett végtelen örömet. Harmónium-kíséret mellett szép alkalmi énekkel nyílt meg az ünnepély, majd gyermekek néhány alkalmi költeményt szavaltak. Ezután a kiosztás következett. Öröm sugárzott le minden gyermek arcáról az ajándék átvételekor, majd egy csöpp-ség a gyermekserreg nevében megköszönte az ajándékokat. László Ignác s. lelkész a gyermekkort visszaidéző, lendületes beszéd keretében s a gyermekek imádkozásra való buzdítása után, a segélyegylet összes tagjainak, adakozóinak hálás „Isten fizessé“-t mondott.

Közigazgatási tisztviselői vizsga. A belügyminiszter 67448 1924 sz. alatt elrendelte, hogy azok, akik a járási közigazgatásnál tisztviselői alkalmaztatásban akarnak részesülni, december 15-iktől fogva képesítő vizsgát tartoznak tenni. A vizsga anyagára és modozataira nézve a hivatalos lap (Monitorul Oficial) november 30-iki számában közölt rendelkezések az irányadók.

Az „Obstito“ karácsony másodnapján előadása iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy a jegyek nagyrésze már elővételben elkel. Ünnepe elő és másodnapján délelőtt 10-11 óráig a mozipénztárnál, előadás napján esti 7 órától a színházi pénztárnál lehet jegyet váltani.

Az autonóm iskola kérdése. A Magyar Párt brassói nagygyűlése a fontosabb elintézendők között első helyet foglalt el az iskolakérdés. Makrai Sándor dr. ref. püspökhelyettes volt ez ügy előadója, kinek javaslatára a gyűlés egyhangú lelkesedéssel mondotta ki a magyarság kívánságávéppen: a felekezeti és autonóm iskolai oktatáshoz való ragaszkodását. A Magyar Párt ezideig csak a felekezeti oktatást tartotta programjában, a brassói gyűlés határozatával tért nyitott a három évvel ezelőtt felvetődött autonóm iskolatervezet megvalósításának is. A békeszerződéssel kapcsolatos párisi egyezmény 11. § a a székely és szász nemzet részére (az anyanyelvükön való oktatás céljára) külön autonóm kezvezményeket biztosít. Ezt az erdélyi szászok a maguk javára ki is használták, a székely-magyarság számára azonban még ezideig nem próbálta a Magyar Párt megvalósítani az autonóm magyar iskolákat. E gyűlési határozat után remény van, hogy ott, ahol a magyar oktatás különben veszendőben van, az autonóm iskolák révén mégis fenntartható lesz.

A Filharmonikus Társaság szombaton este tart próbát és pedig a róm. kath. szeminárium földszinti termében a II. felvonás összes énekes szereplőivel és a karral.

Szinielőadás és tánomulatság H.-szentlászlón. F. hó 26-án, karácsony másodnapján Homoródszentlászló ifjúsága temp'omépítési alapra, szinielőadással egybekötött tánmulatságot rendez, melynek kezdete este 7 órakor lesz. Szinre kerül: „A baba“, vigjáték 3 felvonásban, írta: Szécsi Ferencs.

Az egyházi és iskolai alapítványok, hitbizományok, s hasonló ügye Románia és Magyarország közt kölcsönös rendezés alá kerül, s a kedvező elintézés remélhető. Ezzel kapcsolatosan a rendőrség felhívja mindazokat, a kiknek ily, Magyarországon kezelt alapítványra, vagy más ilyesmire jogcíme, igénye van, hogy ezt a rendőrségnél a saját érdekében jeleltse be.

Tűzoltó bál. Öles reklámplakátok hirdetik, hogy az Önkéntes Tűzoltó Egyesület szokásos évi jelmezes és álarcos bálját a megszokottnál jóval szélesebb keretek között fogja megtartani. Ugy gondoljuk, hogy az Önkéntes Tűzoltó Egyesület reklámplakátja mellett nem haladhatunk el anélkül, hogy egy pillanattnyira gondolkozzunk ne esnénk. Nincsen egyesület, melynek akcióképessége annyira fontos volna városunk számára, mint az Ö. T. E. akcióképessége. Az egyesület vezetősége éppen ezen gondolat által vezérelve ez év folyamán újra szervezte az egész egyesületet s erős verbuválással létszámát városunk öntudatos és intelligens fiatalságával tetemesen meggyarapította. Most a közönségen a sor, hogy ezíves támogatásával az egyesület anyagi megerősítéséhez hozzájáruljon. Segítsük önszerelvényeik kiegészítésében, ki tudná hátha magunkon segítünk ezáltal!

olja meg, mielőtt sonkát, szalámít, szárdinát, gyümölcs- és hús-konzerveket, finom deszertet, fűzöt, töltött és

Mint értesültünk, a Török-féle üzlet-helyiségben (a törvényszék mellett) jelmezek, dominók jegyezhetőek elő, a legnagyobb diszkréció mellett, mérsékelt használati díjjal. Legyünk ott mindannyian a jelmez estélyen, mely az anyagi áldozatért, bőséges szórakozást fog nyújtani.

A ref. elemi iskola karácsonyfaünnepélye. A helybeli ref. elemi népiskola f. hó 25-én (karácsony első napján) d. u. 5 órakor a ref. kollégium imatermében tartja meg szokásos karácsonyfaünnepélyét, melyre a szülőket és az érdeklődőket tisztelettel meghívja a iskola igazgatósága. Belépődíj nincs. Önkéntes adakozásokat az iskola céljaira köszönettel fogadnak. — Műsor: 1. A gyermekek éneke. 2. Szaval: Szabó L. 3. Páros jel.: Kókosi R., Zombori L. 4. Szaval: Muzsai G. 5. Páros jelenet: Gönczy M., Csörgőfy B. 6. Szaval: Márk F. 7. Karácsony az égben. Személyek: Csiki E., Ház J., Baczó R., Papp E., Ládai P., Szalai J., Nagy G. és Szabó J. 8. Szaval: Zyzon Gy. 9. M-sét mond: Kinda J. 10. Páros jel.: Kerestély L., Olajos M. 11. Szaval: Bokor E. 12. Páros jel.: Páhán R., Képi Gy. 13. A gyermekek éneke. 14. Zárszó. 15. Ajándékok kiosztása. (Az ünnepélykor a bejárat az imaterembe az interaktív oldalon lesz.)

Január 3-ika nagy meglepetést tartogat a műkedvelői színi előadásokat látogató közönség számára. Ugyanis ekkor lép a Hargita Tessedző Egylet műkedvelői gárdája, Wilde Oszkár óriási sikert ért vigjátékával, a Bunbury-vel, a közönség elé. Ha figyelembe vesszük, hogy Wilde Oszkár e kedvesen szellemes, fehér vigjátékát az ideig Romániában nem adták, úgy gondolhatjuk, hogy a Hargita részéről óriási vállalkozás és hatalmas teljesítmény a vigjáték színrehozása. A Bunbury világvárosok színházainak állandó műsordarabja. A budapesti Vigzin házában is hosszú ideig volt műsoron, ezért megy szezációszámba a január 3-iki előadás. Ismerve a Hargita műkedvelőinek eddigi működését, biztosra vesszük, hogy ezzel az előadásával legkényesebb igényű közönséget is kielégíti, mint a multban is, amikor a műkedvelői előadások közül egyik legnagyobb sikerét, a Hargita a március 3-án előadott „Lányom hozománya 500 millió” előadásával érte el. A Bunbury női szereplői: Biró Ibolyka, Florián Muci, Tamás Ilus és Vass Márta, férfi szereplői pedig: Barkóczi Béla, Bálinth József, Cirlea Cornél, Pál Jancsi, Szócs Tibor és Zsigmondovits György, a rendezés Révay György biztos kezeiben összpontosul, akinek közismert színpadi érzéke és rendezői rátermettsége garantálja az előadás fényes sikerét. Előadás után reggelig tartó tánc következik, amelyhez Kónya Jancsi teljes zenekara muzsikál. Az estélyre vonatkozó további részletekről, a napokban megjelenő falragaszok útján szerezhet bővebb értesülést a Hargita Tessedző Egylet szerető és a sportot pártoló közönség.

x Magyar lexikonok, németlexikonok, Ramekirok Képeskönyvtára, ötven diszkótet, Jókai-könyvek, szebbnél-szebb francia, magyar diszkönyvek, nagyszerű iskolai harmonium, szobrok stb. eladó. Szólni lehet nekem: Bögözi Demeter Domokos írónak Mugeni (Bögöz) Jud. Odorheiu. (Udvarhely m.)

A kiadóhivatal kéri mindazokat a t. előfizetőinket, akiknek hátrálékuk áll fenn, hogy azt lehetőleg sürgősen, a legkésőbb a f. év végéig feltétlenül egyenlítsék sziveskedjenek. A tetemesen elkedett papírokat, s nyomtatási költségek mellett ugyanis a kiadóhivatal hátrálékokul tovább nem nélkülözheti, a befizetésük halogatása a lap rendszeres kiadását, s sajtókiadását megnehezítené.

Vallásos estély. Szépen sikerült és tartalmas vallásos estélyt rendezett f. hó 21-én a helybeli ref. egyház, amely alkalommal a közönség a kollégium imatermében teljesen megtöltötte. Vajda Ferenc esperes szárnyaló és lelkes megnyitóját után Lőrincz Teréz énekelt, nagy hatást keltve, kellemes hangon. A simulókönyv és rutinos zongorakíséretet Z. Kariás Miklósné szolgáltatotta. Utána Vajda Ferenc olvasott fel a bibliából, s a kiválasztott szöveget mélyrehatóan és szívesen, valóságos: érdeklődést keltve magyarázta. A Csörgőfy Sándor, majd később a Rajk Erzsike szavalata komoly elmélyedésre, átérzésre vallott. Hargita Bea zongorajátéka az előadás könyved magaságával, a technikában való nagy készséggel hatott. Bró Sándor tanár felolvasása, az imádságról, volt az estély legterjedelmesebb száma. Ennek és a tárgy elvont komolyságának dacára az érdeklődést folyton ébren tartani, sőt azt fokozni is tudta. Bizonyosságul annak, hogy az igazi tartalmas, párosulva az előadás és forma nemesebb kellékeivel, rendszerint nem maradhat hatás nélkül egy komolyabb közönségre. Kerek Árpád — Benkő József gondosan alkalmazkodó zongorakísérete mellett — egy szép énekszámban gyönyörködtetett hangjának férfias erejével, melegével és hajlékonyságával. Az estélyt Vajda esperes magvas zárószavai fejezték be. Rendezők: Bodrogi Balázsné, ifj. Veres Dénesné, Felméri Erzsike és Mécz Margitka voltak.

A zetelaki tüzkárosultak javára egy névtelenül adakozni óhajtó nemes szívű hölgy 100 leut adott át szerkesztőségünknek.

Műsoros teadélután. December 28-án (vasárnap) délután 5 órakor a román kath. főgimnázium tornatermében a Soc. Missió műsoros teadélután rendezte, a következő programmal. 1. Nyitány: Kónya Jancsi és zenekara. 2. Előadást tart: Filó Ferenc dr. (Különöse a nőket érdeklőtémáról) 3. Ének: Bálint Géza, a Székely Dalegyet kiváló tenoristája. 4. Melódrama: Duka Irén szavalja. Göllner Béla zongorán, Duka Bándi hegedűn kíséri. 5. Zongorán játszik: Szabai Márta. 6. Szaval: Kovács Margit. 7. „Udvarhely és környéke” címen, vetített képek kíséretében előadást tart: Bányai János, a kereszturi tanítóképzés tanára, jeles geológus. Kitűnő teáról, hideg és meleg ételkről a rendezők gondoskodnak, a kik szeretettel kéri a közönség szíves támogatását is. Belépti díj tetészes szerint.

A heti piaci gabonaárak panaszkodnak, hogy töltik forgalmi adóban nagy összegeket követelnek. Egyik gazda 20 véka búzát adott el, a 140 leu, összesen: 2800 leu értékben s fizetett 80 leu forgalmi adót, ami több, mint 2 és kevesebb valamivel, mint 3%. Jó lenne tudni, hogy megváltozott-e az a törvény, mely szerint: a termelő kisebb mennyiségű gabonája után forgalmi adót nem fizet s ha megváltozott volna, jó lenne tudni azt, hogy a forgalmi adó 1% ban szedendő-e, vagy a beszédő tetészes az irányadó, mert úgy hisszük, az adószedésnek megállapított alapjának kell lenni.

Vallásos estély. Az Oltáregylet már rég tervbe vett estélyét december 15-én prefektusi engedély alapján végre megtarthatta. Bár az estély engedélyezésének híre az utolsó percben jutott a közönség tudomására, mégis elég nagyszámú közönség jelent meg a főgimnázium tornacsarnokában, hogy gyönyörködjen a szép és változatos műsorban. Az estélyt Pál István piálatus plebánus, egyleti igazgató nyitotta meg, az estélyek célját fejtegető tartalmas beszéddel. Majd Schimmer Attila, Ungváry János és ifj. Biró Lajos adtak elő egy zeneszámot szép készültséggel. Soó Kató Szabó Janónak A feszülethez című költeményét szavalta rutinosan, mély átérzéssel. Hasonlóan igen szép és kiválóan sikerült szám volt a Székely Dalegyet hatóságos éneke, Kiss Elek szakavatott vezetésével. Ezután Biró Lajos mondotta el általános figyelemmel hallgatott ünnepi beszédét az Oltáregylet

magasztos céljáról és az aradi kath. nagygyűlés tanácsáról. A szépen sikerült estélyt Kónya Jancsinak és zenekarának többszörösen megújított zeneszáma fejezte be.

Az irgalmas nővérek hálás köszönetet mondának mindazon jótévedőknek, akik kegyes adományaikkal helyzetükön enyhíteni szívesek voltak. Kellemes karácsonyi ünnepeket és egyben áldással és kegyelemmel teljes igen boldog újévet kívánnak.

Köszönetnyilvánítás részvétért. A felejthetetlen édes jó apám elhunyt alkalmából oly sok oldalról megnyilvánult részvétért, valamint a város tiszti küldöttségének is ezúton is hálás köszönetet mondunk. *Benedek Béla* városi tisztviselő.

Bélyeggyűjtők figyelmébe! Minden hónap utolsó szombatján az Ernst féle cukrázdában este 8 órakor bélyegcserét tartunk, amit ez uton is szíves figyelmükbe ajánlunk az érdekelteknek.

Mindenütt díosérni fogják a Vasárnapi Ujság 23-án megjelent karácsonyi számát. Gyulai Farkas Bródy Sándor kolozsvári napjairól ir kellemes emlékeztetést, Somlyói Eller Gizella a régi város régi embereinek keresztül hívja életre a negyven év előtti politikai, színházi és társasági emlékeit. Pálfy né pályanyertes árabjából 1 derűs jelenetet engedett át közlésre. Tamási Áron Amerikából küldött novellát, hogy a Vasárnapi Ujság karácsonyi száma valóban részolgáljon a közérdeklődésre. Képei a brassói magyar gyűlésről és más aktualitásokról most is egytől-egyig érdekesek. A karácsonyi szám ára pedig változatlanul 15 leu.

Karácsony és húsvét böjtjében kifejezett: táncmulatságokat rendezni — újabb miniszteri rendelet folytán — az egész idő alatt tilos. Ezek kivül nem szabad a böjt első és utolsó hetében táncmulatsággal egybekötött más estélyeket, vagy előadásokat rendezni sem.

x Hivatalnok özvegye elmenne magányos urhoz, urnóhoz háztartás vezetésére. Levelek „Feltétlenül megbízható” címre Cobatestire (jud. Odorheiu) küldendők.

A galambfalvi gyilkosság ügyében az elmúlt pénteken ítéleket az itteni törvényszék. Annak idején megirtuk, hogy Szakács Róza, aki már 8 éve vadházasságban élt Tóásó György kerékgyártóval, egy szombat este részeg állapotban összeveszett a vadházastársával s minthogy ez őt civakodás közben pofon ütötte, elhatározta, hogy meggyilkolja az urát. A főtárgyaláson is egész nyugodtan ismerte be tettét, elmondva, hogy már este elhatározta, hogy végezni fog az urával, de várt reggelig, amíg megvirrad, hogy jól láthassa, hova kell ütni. Reggel 5 órakor azután a műhelyből előkeresett éles fejszével bement a kamrába, ahol férje bortól mámorosan aludt s a fejsze élével mintegy 15—20 csapást mérve a szerencsétlen férjre, kioltotta annak életét. Azután a hullát átöltöztette tiszta ruhába, a véres ruhákat, párnákat, a véres szalmát elrejtette s a kérdészködőknek azt mondta, hogy a férje elutazott, azonban gyalázatos tette még aznap kiderült. Voszka dr. államügyész ebben a rémes bűntényben is az alkohol pusztító hatását látja, amely annyira eldurvította a vádlott nő lelkét és gondolkodását, hogy még a legsúlyosabb bűncselekményt is nyugodtan tudta elkövetni. Pál Gyula dr. védő kétségbe vonja azt, hogy a vádlott nő előre megfontoltan követte volna el tettét s enyhe büntetést kér. A bíróság Sárbu dr. és Dienesch dr. orvosszakértők meghallgatása után tanácskozásra vonult vissza, majd déli 1 órakor kihirdette az ítéletet, amely szerint, az enyhítő körülmények tekintetbe vételével, 10 évi fegyházra ítélte a gyilkos asszonyt. Az ítélet ellen az államügyész, sulyosbításért, a vádlott nő és védője enyhítésért felebbezett.

Köszönetnyilvánítás részvétért. Mindazoknak, kik szeretett nagybátyám temetésén megjelenni szívesek voltak, ezúton mondok hálás köszönetet: *Huber Endre.*

A Bérkocsisok városunkban, Cráciu rendőrprefectus rendelkezése szerint, a Bukarest-szálloda előtt tartoznak állomásozni. Itt legalább egy bérkocsinak rendszeren tartózkodnia kell.

Uj házak adómentessége. A pénzügyminisztertől az összes pénzügyigazgatóságokhoz figyelemzést rendelés érkezett, amely szerint, az új házak után csak akkor engedélyeznek adómentességet, ha a tulajdonos ezt kérelmezi. Mivel sokan ettől eltérőleg, vagy nem is, vagy csak utólag kérték a házadó elengedését, most sok új ház tulajdonosa megkárosodik, mert a pénzügyminiszter rendelete azt is kimondja, hogy a már befizetett házadókat az új házak tulajdonosai nem kaphatják vissza.

x Pályázat iskolaszolgái állásra. A kath. főgimnáziumban az egyik iskolaszolgái állás e hó végével megüresedik s arra az igazgatóság pályázatot hirdet. Pályázhatnak nőtlen — esetleg kis családdal bíró kisiparosok, akik iparukat az intézetben is folytathatják. A pályázók személyesen jelentkezzenek a délelőtti órákban az igazgatósági irodában, ahol a továbbiakról felvilágosítást nyernek.

A tehén a házi állatok között a legjövendőbbek egyike. Tejével, borjával s a saját értékével fizet gazdájának. Ma már a kisebb községekben alig 15—20 gazda tart ökröt, vagy lovat, a többi mind tehénnel végezteti az összes igavonó munkát is. Még pedig úgy, hogy nagyon sokan akkora terhet raknak a fejőre, vagy borjuzó tehén után, hogy egyiknek a járma török össze, a másiknak a szekere török le. Van, aki úgy veri az állatját, a tulnag teher nem bírása miatt, hogy a szemét is kiüti s sok szegény állat fog, mint a gyertya és szerbe ki kell vágni, mert nem tudják, mi a baja. Sok ember, mintha versenyezni akarna és büszkeségnek tartaná, hogy az ő tehene több terhet bír el, mint a másiké és nagyobb, nehezebb szekereket csinálnak, mint amilyenek a háboru előtt az ökrök után voltak. Vajjon a tehének erősebbek-e, mint ez előtt, vagy ha nem, az emberek járnak el helytelenül. Ha valaha szükség volt az állatvédelemre, ma feltétlenül szükség lenne s erre vonatkozólag a legszigorubb hatósági intézkedések lennének életbe léptetendők. Vagy már a szegény állatok is áldozatul essenek e annak, hogy ebben a korban születtek? (G. M.)

x Eladó ház Str. Regele Carol (volt O-bán Balázs-utca) 11. szám alatt.

KÖZGAZDASÁG.

Hihetetlen hírek szállingóznak a levegőben. Arról lenne szó, hogy a kormány, tekintettel a gyenge gabona-termés folytán előállott kenyérszűkre, az egész országra kiterjedő rekvizitást rendel el. A hír fantasztikus, de mert már szokva vagyunk mindenhez, azt sem tarthatjuk lehetetlennek, hogy az áldott béke hatodik évében a tejjel-mézzel folyó országban csak rekvizitálás által lehet elérni azt, hogy embertömegek ne éhezzenek. Az őszi statisztikai kimutatások szerint, buzatermésünk általában gyenge közepes, de „az ország lakói közszükségletét bőven fedezi” s most négy hónap múltán az kell hallanunk, hogy nincs kenyérmag, egyes helyeken már raktárakat törnek föl éhező embertömegek, s a lisztet ára nap-nap után emelkedik. Vagy az a statisztikai fölvétel nem volt igaz, vagy valami hiba van a kréta körül. Leiketlen gabona-üzorások vagy elrejtették vagy kiszállították ga

bonatermésünk egy tekintélyes részét, mert másképp e szomorú állapot nem állhatott volna elő.

Mi már tudjuk, mi az a rekvirálás, volt rézünk belőle elég és pedig oly időben, a mikor arra parancsoló szükség volt. Akkor sem láttuk sok hasznát, éhezünk, nélkülözünk, s ma ugyancsak nem látunk hasznát belőle. Legfőbb lenne egy csomó megsanyargatás, egy csomó békétlenség s a mostaniál jóval nagyobb nincsenység. Már a felvetett eszme is sokat rontott a helyzeten, már megkezdődött a dugdosás, már egyesek hasznát szimatolnak a tervezetből, s már jelentkezik az éhség. Hagyjuk mi ezt a kísérletezést másokra, de itt nálunk, hol minden nap egy tyúk kellene, hogy főjön a fazékban, igazán kár még előhozakodni is azzal, hogy itt legalább is élelmi szerekben a nincsenység előállhat. S ha mégis előáll, valahol — ismételjük — nagy hiba történt és egyesek megint súlyos milliókat akarnak zsebre rakni, hogy míg a lakosság éhezik, egy kis érdekesport megelégedetten a markába nevehessen.

Piaci árak: buza 145—155, rozs 115—120, árpa 90—95, zab 48—52, tengeri 75—82, burgonya 22—26 leu vékánként. V-6.

A kisebbségek

minden ügyének leghathatósabb támogatója a maga

nagy

nyilvánosságával Erdély és a Bánát legismertebb és legolvasottabb

lapja

a gyors hírszolgálat és tartalmas cikkei által népszerű

KELETI UJSÁG.

Minden vasárnap Minden hétköznap
16 oldal. 12 oldal.

Kiadó: a Könyvnyomda Részvénytársaság
Odorheiu (Székelyudvarhely)

Nyílttér.

E rovat közleményeiért a szerkesztő nem vállal felelősséget.

Nyilatkozat.

A folyó hó 14 én d. e. 10 órakor a „Bucuresti“ kávéházban jelen volt izraelita urakból álló asztaltársaság-al szemben elkövetett indokolatlan sértésemért úgy a fentjelzett asztaltársaság tagjaitól, valamint mindazoktól, akik ezen incidens következtében magukat esetleg sértve érzik — bocsánatot kérek.

Odorheiu, 1924. december 19-én.
ifj. Szabó Gábor.

Üzletátvétel.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni Odorheiu város és vármegye közönségét, hogy a helybeli piacon a **Szenkovits János utóda**-féle női, férfidivat- és kézműárú-üzletet átvettem.

Legfőbb törekvésem odairányul, hogy az igen tisztelt vásárló közönségnek nagybecsű igényeit kielégítem, legolcsóbb árain és legszolidabb kiszolgálással teljes bizalmat és legjobb megelégedését kiérdemelhessen.

Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását és szolgálataimnak igénybevételét.
Kiváló tisztelttel: **DEGRÓ BÉLA.**

Szabadkézből

bérbeadom 1925 május havától kezdődően a helyi ref. Egyházközség tulajdonát képező templomkörüli és a templommal szemben lévő összes üzlethelyiségeket. Dr. Kassay F. István ügyész.

Ronãia

Ex-cutor judecãtoresc Odorheiu.

No 597—1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnului ex-cutor a judecãtoriei de ocol Odorheiu în sensul § ului 102 de lege LX din anul 1881 prin aceasta publicã ca în urmã deciziei din anul de sub 4492—924 al judecãtoriei de ocol din Odorheiu efec uindu se în Odorheiu 21/X—924 p-ntu suma de 3000 lei și acc. ex-cuțiunea de escontentare în favorul vãd. soș. lui Nemeș Ferenc reprezentat avocatul dr. Baczó Albert mișcãtoarele cuprinse cu aceasta ocaziune și prețuite 6000 leu și anume: dulap și divan se vor vinde prin licitație publicã

Deci în urma deciziei de sub No. G 4639—924 al judecãtoriei de ocol Odorheiu pentru încesarea prescuriunei de 615 leu capital și acc. stabilite pãã așãzi să decide termenul de licitație pe ziua de **5 Ianuarie 1925** ora 3 d. m. f. Odorheiu S. r. Ștefan cel Mare No 8 a fața locului și la aceea oampãã ori, se înainte cu aceea observare cã mișcãtoarele din sus în sensul Art. de lege LX din anul 1881. § ul 107 și 108 din partea celui mai sus aceea mișcãtoare se vor vinde și sub prețul estimat.

Odorheiu, la 21/XII. 1924.

Nagy, ex-cutor.

Deia Consiliul orașeneac ca su oritat industria de prima instalația.

Nr. 2983—1924 adm.

Publicațiune.

Consiliul orașeneac ca autoritate industria de prima instalația în baza paragrafului 27 Art. de lege 17 din anul 1884 publicã cã Dl. Izidor Rossmann locuitor în orașul Odorheiu în partea orașului Sãmbãești în intravilanul D. lui Ugroa Ákos a cerut autorizație de stabiliment pentru o moară cu motor de gaz cu 26 h p.

Zua pertracãrei la fața locului sã fixezã la **8 Ianuarie 1925** oarele 15.

Sut invitați toți aceia, cari doresc a face excepție din ori ce motiv contra acestei întreprinderi, ca să le înainteze pãã la timpul de mai sus la pertractarea localã verbal sau în scris sau la autoritatea industrialã pentru cã în caz contrar fãrã considerare la ac asta va hotãã autoritatea industrialã în cauza autorizației stabilimentului.

Odorheiu, la 23 Decembrie 1924.

P. primar:
Körtvélyfáy.

Hivatlanoknál, több évi irodai gyakorlattal, pénztárkezelésben, könyvelésben, gépírásban jártas, azonnali belépésre állást keres.

A Str. Reg. Carol

(Orbán Balázs-utca) és Str. N. cu Filipescu (Farcádi-utca) sarkán lévő belsőség eladó. Van rajta egy kőház, melyben alól van egy jó forgalmu szatócs üzlet, egy szoba és konyha, az emeleten 2 szoba, konyha; van egy istálló, sertésöl stb. Az üzlethelyiség és a földszinti lakrész azonnal átvehető. Értekezni lehet Baczó Albert dr. ügyvédnél, vagy Kolláth Lajos kereskedelmi ügyöknél.

Mindenki vegyen

egy ujévi szerencse (csokoládé) malacot

Bodrogi Géza

üzletéből.

Hölgyek részére legkedvesebb ajándék egy dísz-doboz csokoládé-bonbon.

Ujévi levelező-lapok nagy választékban.

Friss halva érkezett.

Eladó négy holdas,

szántónak, bolgár kertésznek, felparcellázásra, gyári, vagy ipari telepek egyaránt alkalmas, **prima birtok** Odorheiu—Székelyudvarhely város belterületén a Nagykücsölő partján, két utcára frontál, öt szobás lakóházzal egészben vagy parcelláknént. Azonnal birtokba vehető. Eredményes közvetítés díjaztatik.

Dr. Kassay F. István ügyvéd
Odorheiu.

Odorheiu—Székelyudvarhelyen legolcsóbb bevásárlási hely a

„Hangya“ szövetkezet.

Mindenki meggyőződhetik a szövetkezet versenyáiról. Tegyen a szövetkezetben próba-vásárlást.

Olcsó áron eladók:

egy juharfa háló és egy imitált ebédlő-berendezés.

Eladó egy 2 szoba, konyha, nagy műhely, pince és a hozzá tartozó melléképületekkel egy ház. Str. Avram Jancu (Csere-utca) 8 sz. alatt.

Eladó: széna, sarju. Ugyanott 2 ló részére egy istálló kiadó. Str. Reg. Carol (Orbán Balázs-u.) 22. szám.

Amerikába utazás miatt eladó 1 vastagság- és abrikter gyalulógép, 1 transzmisszió, komplet, 1 körfűrész, furó fejjel és egy 6—7-es benzomotor, tüzemben bemutatva. Gabos asztalos, Lueta-Lővete (Jud. Odorheiu, Udvarhelymegye).

Két ágy sodronnyal és 1 heverő diván eladó. Megtekinthető: Str. Axente Sever (Rózsa-u.) 2 szám alatt.

A teázó közönség figyelmébe!

Müller-féle keksz-piskóta, teasütemény, Hornimans tea és más jó fajta teák, görcki gesztenye, maroni, narancs és egyéb csemegeárú; mindennap friss teavaj kapható

Hirsch Ignác

fűszer- és csemege kereskedésében.

Bérbeadó üzlethelyiség

40 év óta italmérsi helyiségül szolgáló, ujonnan átalakított modern üzlethelyiség azonnal bérbeadandó. Kereskedőnek, korcsmárosnak vagy bodegásnak kiválóan alkalmas. A város főutcájában igen forgalmas helyen, azonnal beköltözhető. Értekezni lehet Bul. Reg. Ferdinand 27 szám alatt a tulajdonosnál.

Regatul Români.

Ex-cutor judecãtoresc Cristur.

No 101—1924 ex.

Publicațiune de licitație.

Subsemnului ex-cutor judecãtoresc aduc la cunoștința publicã cã în baza deciziei al jud. de ocol Cristur No. G 1792—924. lucrurile urmãtoare ș. a. ca, car etc., care s'au prețut în 3500 lei în favoarea Nagy Peter repr. prin advocat Dr. Fodor Boldizsár în contra urnãritului pentru 2761 lei capital și 473 lei 40 bani cheltuite statãrite pãã acuma se vor vinde prin licitațiunea fixã pe **22 Dec. 1924** oarele 10 în comuna Cristur pe locușii urmãrii ui.

Cristur, la 4 Dec. 1924.

Adolf Duka ex-cutor. jud.

Allandóan raktáron

tartok:

Central Bobin karikahajós varrógépeket, férfiszabónak és női varrodába, nagyot és kicsit; írógépeket, látható írással, nemzetközi jelekkel, nagyot és kicsit; husvágó-gépeket, békebeli cinezés és alkatrészek, 5, 8 10 métereseknek, 20-as, 32-es, 36-os, 38-as méteres lendkerékkel.

Nagy választék:

konyha-edényekben, épület-vasalásban, lombfűrésztől cikkekben, apró díszvasalásban, díszműaruban, műszaki cikkekben, gázcsövekben 1/2, 2 méteres collig.

Árajánlattal szívesen szolgálók!

Iosif Bacsics

Prăvălia de Coloniale și Fierărie
ODORHEIU, Piața Reg. Maria 5.

No. 10624—924.

Publicație.

Adția fin. aduce la cunoștința tuturor, ca ploatorilor localurilor de spectacole și distracție publicã care nu întrebunțeszã bilete de intrare, cã în conformitate cu legea respectiv sunt obligația ca pãã la 15 Dec., să facã declarațiuni scrise la aceasta Adția arããud:

1. Numele exploatatorului,
2. Feiul spectacolului,
3. Strada și No. unde funcționează,
4. Dacă este local permanent sau temporal.

5. În ce clasã se aflã clasificat de către Comisiuni respectivã, pentru impozitul pe consumațiuni aceasta pentru localurile din oraș, stațiuni balneare și climaterice, care sar gãsi clasificate.

6. Venitul net, la care au fost impus de către comisiunile de recensãmãnt și impozitul ce au a plãti pe anul 1924—1925 pe baza impunerilor făcute de numitele comisiuni.

Cei, ce nu vor face declarațiuni în termen, sunt în Contravenție.

Odorheiu, la Decembrie 1924.

Administr. fin.: Șef de serviciu:
Schuller. M. Putnoky.

Intelligens magános nő, ki már ily alkalmazásban volt, házvezetői állást keres. Vidékre is elmegy.

Comisiunea pentru constatarea și evaluarea pagubelor de rãboiu cu sediul în Tg. Mureș.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor interesați cã comisiunea pentru constatarea și evaluarea pagubelor de rãboiu din județele: Brașov, Fãgãraș, Ciuc, Treiscaune, Odorheiu, Tãrnava-Mare, Tãrnava-Mica și Murãș-Turda, va lucra în toate zilele de lucru dela oarele opt dimineața și pãã la 6 seara și în zilele de Duminecã și sãrbãtori, dimineața dela 8—1 la administrația financiarã Tãrgu-Mureș canera No. 3 Etagiul 1, unde se pot lua informațiuni dela Președintele comisiiei:

Orice cerere, acte, sau informațiuni se vor adresa, se vor cere pe adresa Drãghicescu președintele comisiiei pentru constatarea și evaluarea pagubelor de rãboiu la administrația financiarã Tg. Mureș.

Președintele comisiunei:

Drãghicescu

Ha valaki szükség esetén övének:

disztemetkezést

szándékszik rendezni, olcsó áron, egy disztemetkezési intézetünket bátrak vagyunk szíves figyelmébe ajánlani. Mindenféle temetést: a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, a legelőnyösebb árak mellett eszközölünk.

Odorheiu, Piața Regina Maria 1.

Kiváló tisztelettel:

BARCSAY & ESZTEGÁR disztemetkezési intézete.

A nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozom, hogy Piața Reg. Maria (Deák-tér) 10 szám alatt lakatos-műhelyt nyitottam. — E szakmában mindennemű munkát elvállalok.

Szíves pártfogásukat kéri:

Gyarmathy Sándor

lakatosmester.

Ugyanott egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Értesitem a t. helybeli és vidéki közönséget, hogy

lakatos műhelyemet

vaseszterga-paddal, autogén hegesztésre kibővítettem. Vállalok: motor-, cséplőgép javítást, vaskapu, kerítés rácsokat, takaréktűzhelyeket bármilyen kivitelben. Elvállalom továbbá kúttak, szivattyúk és gépek javítását, vízvezetékek berendezését.

Eladó: egy cséplőszarnitúra, u. m.: 4-5 HP. benzínmotor, 60 m/m fogasrendszerű kettős tisztító cséplő, üzemképes. Egy drb építkezési szivattyú, gép és kúthoz való szivattyú; egy szivógáz-telep (generator) 5-6 HP. motorhoz; egy üzemképes 3 HP. fagyógép kerékre szerelve, két ember által szállítható. Egy Kalmár-rosta.

Szíves pártfogást kér:

Kelemen Lajos

lakatos-, gépjavitó-műhely
ODORHEIU, Str. P. Mircea 16-20.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Odorheiu, Bul. R-g. Ferdinand (v. Kossuth u.) 55 szám alatt rőfös-, rövid-, kötétt-, szövött árúk, paszomány, szalag, csipke, női díszek, gombok, fűszer- és gyarmatáru kereskedést nyitottam. — Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

Illő tisztelettel:

Ifj. Kelemen Lajos
kereskedő.

Egybehangzó a vélemény

az egész családban: „Ma a kávé megint jó, mert „Valódi Franck”-kal van elkészítve“.

* Védjegy: Kávédaráló.

**GALLÉRT
MOS,
SZÖRMÉT
FEST
SCHIMTZ.**

MOST JUT AZ ESZEMBE,

hogy a legkényesebb izlést is kielégítő, mindenféle

arany- és ezüst ékszerek, alpacca disztárgyak, zseb-, fali- és ébresztőórák, jegy-gyűrűk, szemüvegek

Iszakovits Bernát

órák, ékszerész és látszerész nagyvárosi stílusban újonnan berendezett dús raktárában
Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand (v. Kossuth-utca 20 szám alatt

a legelőnyösebb árban, előzékeny és pontos kiszolgálás mellett kaphatók.

Elvállal minden e szakmához tartozó javításokat. Aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron vásárol.

**Előpataki
gyógyborviz**
az erdélyi ásványvizek gyöngye.

Főlerakat:

Lapka Henrichnél

Str. Principesa Elisabeta (Bethlen-u.) 24.

Cerei pretutindeni renumitul Ceai Englezesc Horniman

Reprezentant și Depozitar general
Societatea Anonimă
OTTO & ALFRED HERZOG
București Calea Văcărești 4.

Hirdetmény.

Közhirre tetetik hogy Atia község korszabáza 1924 december 28-án d. e. 10 órákor a község hazaisi tartandó arverésen bárbe fog adatni. A bérlet 1925 januar 1-től kezdődik és 3 évig tart. Kikiáltási ár 3000 leu, banatpénz 10%. Részletes feltételek a községi előljárásnál megtekinthetők:
Atia, 1924 dec 1-én.

Községi előljáráóság

Kará-
vá-

csenyi
sár!

GYERMEKJÁTÉKOK

és

AJÁNDÉKTÁRGYAK

dús választékban kaphatók

DRAGOMÁN D.

üveg-, porcellán-, lámpa-
és diszműáru raktárában.

Figyelem!

Van szerencsénk a városi és vidéki közönség becses figyelmét felhívni, hogy üzletünkben raktáron női-, férfi- és gyermek-cipőket, tartunk saját készítésű a legjobb és legegyszerűbb kivitelben. Tehát a mulassza el, saját érdekeben, mielőtt cipőt vásárolna, raktárunkat megtekinteni.

Tisztelettel: **DOBRAI és FERENCZ.**

Kész férfi és női ruhák nagy választékban, mélyen leszállított árak mellett:
Szenkovits J. utóda Degró Béla cégnél.

Mindenkinek saját érdeké

a mai pénzszűkös viszonyok mellett meggondolni, hogy olcsót és silányabbat, vagy drágább és jó minőségűt vegyen e? — Hivatkozom a világháború előtti időkre, amikor az üzletben vásárolt és készült ruhákat nagyon sokan, egykori t. vevőim közül ma is viselik, míg a mostani olcsón beszerzett silányabb áruknak tartóssága az olcsó árakhoz viszonyul. Kérem a vásárló közönséget, hogy áruim jó minőségét tekintsék, amelyet kiváló szakértelemmel a legjobb cégektől szerzek be. Kaphatók finom gyapjuszövetek, kelengye-vásznak, harisnyák, sapkák, béllésárúk, nyakkendők, kesztyűk.

Kész kabátok nagy választékban.

Löbl-n

Bul. Regele Ferdinand
(volt Kossuth-u.) 25.

Minden
elegáns hölgy
Orbán, Nagy
és Tamás-
cégnél szerzi
be cipő-
különlegességét.

N. 4 jeltű 2 hengeres lencse-
trieur, mely azonban buza,
zab és árpa tisztítására is alkalmas,
motorikus erőhajtásra szerelve, alig
használt állapotban eladó a „Cassa No-
astra” Kereskedelmi és Iparbank r.-t.-
nél Satu Mare.

Eladó!!

Az összes butorraktáram kész-
letét mélyen leszállított áron
kiárusítom, ahol a legmodernebb

háló- és ebédlő- garnitúrák

vásárolhatók. Hitelképes
egyének részére részletfizetésre
is adok. Piús ebédlő divá-
nyok nagy választékban kaphat-
ók. Továbbá olcsóbb festett
butorok és székek is kaphatók.
Megrendeléseket bármily kivitelben
elvállalok:

Balázs Károly utóda
kész butorraktára
Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand 27.

Ki karácsonyi bevásárlásait

a legszebb és legjobb minőségű
üveg, porcellán, játékaru,
karácsonyfa-diszek, ajándé-
k tárgyak, cukorkákból
stb. stb.

a legméltányosabb árak
mellett akarja eszközölni, tekintse meg

Dézi Endre

üveg, porcellán- és fűszerkereske-
dését a Bul. Reg. Ferdinand
39 sz. a. (postahivatallal szemben).

Ugyanott üvegezősek és kép-
keretezősek a legjutányosabb árak
mellett gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

Str. Stefan cel Mare (Malom-utca)
34 szám alatti házam eladó.
Sándor Ignác.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy büf-
fémekben a legfinomabb, házilag készített
hidegételek kaphatók, u. m.:

sonka, esászárhús, főtt karaj
és tarja, nyelv-sajt, disznó-
sajt, sonka-rolát, sertés-kol-
bász, frissen és sültve, páros
debreceni kolbász, pácolt
:: marhanyelv főzve. ::

Szalámi, sajt, szárdinia, ringli. Küküllőmenti fajborok és pezsgők

állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Célom az italok és ételek jóságával s
finomságával a n. é. közönség meglegedé-
sét és elismerését kiérdemelni.

Beálló hely, a vidéki urak találkozó helye.

Számos pártfogást kér, tisztelettel:

Barkóczy Albert vendéglős.

Egy jobb családból való fiu borfunak felvételik.

Női- és gyermekruhák,

valamint kabátok készítését a leg-
divatosebbtől a leggyvszerűbbig jutá-
nyos áron vállalja: **Mihály Juliska**
okleveles szabónő. Bu. Reg. Ferdinand
(Kossuth utca) 30 szám. Tanulóleányo-
kat is felvesz.

Olvasztott vaj,

legfinomabb minőségű és mindennemű
háztartási cikk, ami nélkülözhetetlen
az ünnep alkalmával, legolcsóbb árak
mellett kapható üzletben Str. Prin-
cipea Elisabeta.

Tisztelettel: **Hirsch Gyula.**

A vásárló közönség figyelmébe.

Az összes raktáron levő
karácsonyi díszek, cukor-
kák és levelezőlapok
vételárban
kiárusítatnak

Bodrogi Géza üzletében.

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy az őszi
idényre rendelkezésére állok az alább felsorolt cikkekkel, a mai
viszonyokhoz képest, jutányos árak mellett.

Zsolnai, losonci és buhusi posztók,
női ruha-szövetek, barchettek, szötte-
sek, chifonok, gylcsok, delainek, kar-
tonok, Anton Klinger-féle harisnyák,
különböző minőségben, gyermekzoknik,
női harisnyák, nagy posztó- és há-
rász-kendők, fejkendők, butorszövetek,
ágygarnitúrák, paplanok, mindennemű
rövidárúk.

Szives pártfogást kér

tisztelettel:

JAKAB GYULA
Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand No. 7.

Nagy karácsonyi vásár: HIRSCH RUDOLF divatüzletében
Az összes raktáron levő áruk ára bámulatos ol-
leszállítva.